

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

Pozycja 426

POSTANOWIENIE z dnia 21 czerwca 2016 r. Sygn. akt Ts 55/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Marek Zubik – przewodniczący i sprawozdawca
Stanisław Biernat
Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S. G.-Z. w sprawie zgodności:

art. 988 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 2, art. 20, art. 21, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 46 oraz art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 marca 2016 r. (data nadania) S. G.-Z. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności art. 988 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc) z art. 2, art. 20, art. 21, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 46 oraz art. 64 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. Postanowieniem z maja 2015 r. Sąd Rejonowy w B. (dalej: Sąd Rejonowy w B. lub sąd rejonowy) w postępowaniu zainicjowanym wnioskiem wierzycieli udzielił przybicia nieruchomości należącej do skarżącej (dłużnika) na rzecz osoby trzeciej za cenę 190 000 zł zaoferowaną podczas licytacji 13 listopada 2014 r. Sąd stwierdził, że wydał postanowienie na podstawie art. 988 w zw. z art. 987 kpc. Wyjaśnił przy tym, że wstrzymanie wydania postanowienia o przybicu następuje w razie nierozpoznania lub nieuprawomocnienia się skarg i zażaleń, które zostały złożone przed licytacją. Wskazał, że w tym przypadku licytacja została wyznaczona na 13 listopada 2014 r., zaś skarga wpłynęła 12 listopada 2014 r. i na dzień wyznaczonej licytacji nie została rozpoznana, w związku z czym wstrzymał wydanie postanowienia o udzieleniu przybicia do prawomocnego rozstrzygnięcia skargi na czynności komornika, co nastąpiło dopiero w wyniku wydania przez niego prawomocnego postanowienia 2 lutego 2015 r. Podniósł, że dopiero wtedy wyznaczono termin posiedzenia jawnego na 28 maja 2015 r., na które nie stawiała się skarżąca, a na którym wydano postanowienie o udzieleniu przybicia. Na postanowienie z 28 maja 2015 r. skarżąca wniosła zażalenie, które Sąd Okręgowy w B. (dalej: Sąd Okręgowy w B. lub sąd okręgowy) oddalił

postanowieniem z listopada 2015 r. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 951 kpc, sąd okręgowy zaznaczył, że sam upływ czasu nie pociąga za sobą potrzeby dokonania dodatkowego opisu i oszacowania nieruchomości, jeżeli nie nastąpiły w jej stanie zmiany. Jednocześnie podkreślił, że skarżąca nie podała podstaw do sporządzenia dodatkowego opisu ani nie wykazała w żaden sposób prawdziwości swoich twierdzeń o zmianie wartości nieruchomości. Ponadto sąd okręgowy zwrócił uwagę na to, że wniosek skarżącej o dokonanie dodatkowego opisu i oszacowania nieruchomości został prawomocnie oddalony postanowieniem z lutego 2015 r. To z powodu zaś tego postępowania – jak podkreślił – sąd rejonowy wstrzymał wydanie postanowienia o udzieleniu przybicia.

Zdaniem skarżącej art. 988 § 2 kpc w zakresie, w jakim pozwała na udzielenie przybicia po upływie dłuższego czasu (kilku tygodni), jest niezgodny z art. 2, art. 20, art. 21, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 46 i art. 64 Konstytucji, ponieważ narusza przysługujące jej „prawo podmiotowe do poszanowania prawa własności, sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki i ograniczenia (pozbawienia własności) w zakresie, w jakim nie narusza jego istoty – na zasadzie ekwiwalentności w sposób szanujący podstawy państwa prawa”. Skarżąca podniosła w związku z tym, że „przejęcie własności poprzez udzielenie przybicia w toku postępowania egzekucyjnego musi respektować konstytucyjnie chronione prawa podmiotowe (...). Udzielanie przybicia po długim okresie – kilkutygodniowym, kilkumiesięcznym – pomiędzy licytacją a wydaniem postanowienia o udzieleniu przybicia narusza te prawa podmiotowe, albowiem skutek upływu czasu ulegają zmianie wartość nieruchomości (ceny nieruchomości wzrastają), rzeczywista wartość ekonomiczna oferowanej kwoty (ulega zmianie, np. zmniejszeniu z powodu inflacji)”.

Skarżąca wniosła także o wydanie postanowienia tymczasowego „wstrzymującego przybicie” orzeczone postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z maja 2015 r.

Zarządzeniem z 25 marca 2016 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych złożonej skargi przez wskazanie, jakie konstytucyjne wolności lub prawa jej przysługujące, a wynikające z przywołanych w skardze wzorców, tj. z art. 2, art. 20, art. 21, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 46 i art. 64 Konstytucji, zostały naruszone przez art. 988 § 2 kpc, oraz dokładne określenie sposobu ich naruszenia. Ponadto została ona obowiązana do doręczenia odpisu (i 5 kopii) postanowienia Sądu Rejonowego w B. z maja 2015 r. wraz z uzasadnieniem oraz udokumentowania daty doręczenia jej postanowienia Sądu Okręgowego w B. z listopada 2015 r. wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na zarządzenie z 25 marca 2016 r. skarżąca nadesłała pismo z kwietnia 2016 r. bez załączników, w którego treści przytoczyła brzmienie przepisów ustawy zasadniczej powołanych w skardze jako wzorce kontroli, a także powtórnie przedstawiła argumenty mające przemawiać za naruszeniem jej praw, zawarte już we wniesionej skardze.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga konstytucyjna spełnia wymagania określone w art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK) i czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy o TK, jeżeli skarga konstytucyjna nie spełnia wymagań przewidzianych ustawie o TK, a usunięcie braków jest możliwe, przewodniczący składu orzekającego wydaje zarządzenie, w którym wzywa skarżącego do ich usunięcia w terminie 7 dni od doręczenia mu tego zarządzenia. Nieusunięcie braków formalnych skargi w terminie jest – w świetle art. 77 ust. 3 pkt 1 ustawy o TK – podstawą do odmowy nadania jej dalszego biegu.

Trybunał wyjaśnia przy tym, że skarga przysługuje temu, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, dlatego nie tylko należy w niej wskazać, która konstytucyjna wolność lub które konstytucyjne prawo skarżącego i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone, ale także uzasadnić zarzut niezgodności przedmiotu kontroli ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnością lub prawem, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 65 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o TK).

Ponadto Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy o TK do skargi dołącza się wydane na podstawie kwestionowanego przepisu wyrok, decyzję lub inne ostateczne rozstrzygnięcie, w którym sąd lub organ administracji publicznej orzekły o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego. Wskazuje też, że z kolei w świetle art. 65 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o TK w skardze należy przedstawić stan faktyczny oraz udokumentować datę doręczenia wyroku, decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej.

Skarżąca została wezwana do uzupełnienia braków formalnych skargi przez: wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa jej przysługujące, a wynikające z przywołanych w skardze wzorców kontroli zakwestionowanego przepisu, zostały naruszone przez ten przepis, dokładne określenie sposobu ich naruszenia oraz doręczenie odpisu i 5 kopii postanowień sądów pierwszej i drugiej instancji wydanych w sprawie, w związku z którą zainicjowała ona postępowanie skargowe.

W odpowiedzi na zarządzenie wzywające do uzupełnienia braków skargi skarżąca przesłała pismo, w którym ograniczyła się do przytoczenia treści przepisów ustawy zasadniczej przywołanych w skardze jako wzorce kontroli i powtórnego przedstawienia zarzutów w niej sformułowanych. Ponadto, zamiast doręczyć brakujący odpis orzeczenia pierwszej instancji wraz z kopiami i udokumentować datę doręczenia prawomocnego postanowienia sądu drugiej instancji, wniosła ona, by Trybunał zwrócił się do Sądu Rejonowego w B. o wydanie akt, w których – jak wyjaśniła – znajduje się postanowienie tego sądu z maja 2015 r. oraz dowód otrzymania odpisu postanowienia Sądu Okręgowego w B. z listopada 2015 r. Uzasadniła to tym, że „nie jest w stanie w terminie 7 dni w inny sposób, nie dysponując już odpisem postanowienia ani podpisaną zwrotką, uczynić zadość żądaniu Trybunału”.

Trybunał podkreśla, że skarżąca mimo wezwania nie uzasadniła zarzutu naruszenia jej konstytucyjnych praw. Za niewystarczające należy uznać przekopiowanie w tym celu samej treści przepisów ustawy zasadniczej. Przedstawione zaś w tym zakresie argumenty skarżącej nie uwzględniają kontekstu, w jakim został w jej sprawie zastosowany art. 988 § 2 kpc. Wstrzymanie udzielenia przybicia nastąpiło bowiem, jak przypomina Trybunał, w związku ze złożeniem przez nią skargi na czynności komornika w dniu poprzedzającym dzień licytacji. Skarżąca nie wykazała przy tym, że doszło do naruszenia jej prawa własności, ani tym bardziej prawa do sądu, a jej twierdzenia nie są poparte jakąkolwiek analizą art. 988 § 2 kpc. Co więcej, zdaniem Trybunału, niektóre z wzorców kontroli konstytucyjności kwestionowanej regulacji zostały w skardze przywołane bezzasadnie (np. art. 20 czy art. 21 Konstytucji), jako że nie zostały powiązane z postawionymi w niej zarzutami.

Trybunał zauważa nadto, że niedoręczenie mimo wezwania orzeczenia sądu pierwszej instancji i nieudokumentowanie daty doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji nie znajdują usprawiedliwienia mimo wyjaśnień skarżącej. Jeżeli nawet skarżąca nie mogła (bez swojej winy) uzyskać odpisu i kopii określonego w zarządzeniu orzeczenia na czas, to mogła dosłać je po upływie terminu do wykonania zarządzenia wzywającego do uzupełnienia braków wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu (na podstawie art. 74 ustawy o TK w zw. z art. 168 kpc), tym bardziej, że dla udokumentowania daty doręczenia wystarczające jest np. przedstawienie kopii z ewidencji poczty przychodzącej prowadzonej przez kancelarię obsługującą skarżącą.

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że wobec nieusunięcia braków skargi zasadna jest odmowa nadania jej dalszego biegu (art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK) i pozostawienie wniosku o wydanie postanowienia tymczasowego bez rozpoznania.

Trybunał nie może również nie zwrócić uwagi na brak staranności pełnomocnika skarżącej w przygotowaniu skargi konstytucyjnej. Poza tym, że ewidentnie uciekł się on do prostego „przeklejenia” treści wzorców kontroli konstytucyjności zaskarżonego przepisu do pisma będącego odpowiedzią na zarządzenie sędziego Trybunału wzywające do uzupełnienia braków, nie zauważył on też zmiany stanu prawnego i utraty 30 sierpnia 2015 r. mocy obowiązującej przez ustawę z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.), powołał się bowiem w skardze na przepisy tej ustawy. W ocenie Trybunału sporządzona przez pełnomocnika skarga niewątpliwie nie odpowiada standardowi pisma procesowego, który powinno spełniać pismo przygotowane przez profesjonalnego pełnomocnika.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.